

Niềm Đau Dân Tộc

Trình Mai

Hai mươi năm trước, đây là Nghĩa Trang Quốc Gia lớn nhất, với Đài Tưởng Niệm dành cho các chiến sĩ miền Nam Việt Nam Cộng Hòa chết trận. Bây giờ bãi đất hoang vu, không được chăm sóc đang bị những kẻ chiến thắng dày xéo. Họ cuốc mỏ, đào mả, xây lên nhà cửa và công xưởng.

(Gordon Dillow, The Orange County Register, 22-3-1995)

Nghĩa Trang Biên Hòa. Đó là giấc mơ mà một nhà văn hóa, một điêu khắc gia Việt Nam tưởng rằng gần đạt được nhưng đã đứt gánh giữa đường. Ngày 30 tháng 4 năm 1975 chấm dứt biết bao nhiêu ước mơ lớn nhỏ trong đó có cả một công trình nghệ thuật trên Vành Khăn Tang vĩ đại của Nghĩa Trang Biên Hòa.

(Giao Chỉ, Tin Biển San Jose).

Lịch sử đang phơi bày trước mắt, không cầu kỳ hay bóp méo, như dấu tích đập phá trên bia mộ cùng khắp nghĩa trang, như ngôi tháp Nghĩa Dũng Đài hùng vĩ đứng giữa trời kia, như ngôi Đền Tử Sĩ chứng nhân trên đồi cao.

(Chu Lynch, Hồn Ai Trong Gió, Văn Nghệ, 26.3.2004)

Ba mươi năm qua, bị che khuất sau những dãy nhà mới mọc, bên cạnh xa lộ Biên Hòa nườm nượp xe cộ, mảnh đất gần như nằm trong quên lãng, bỗng gần đây trở thành chủ đề nóng bỏng của thời cuộc. Nghĩa Trang Biên Hòa, nơi an nghỉ của những Chiến Sĩ Việt Nam Cộng Hòa Vị Quốc Vong Thân.

Nghĩa Trang được nói đến từ hai phía, người cộng sản lẫn người quốc gia. Với người cộng sản, đề cập đến nghĩa trang như một nhu cầu trang trí về hòa giải cho một chế độ đã từ lâu vắng bóng tình người. Với người Việt không cộng sản, chăm sóc mồ mả là thể hiện trách nhiệm, đạo lý và lương tâm con người từ hăng thê hệ đã qua.

Một dịp nào đó, về thăm nghĩa trang, nhìn cảnh hoang tàn hôm nay và hồi tưởng lại thắng cảnh tộn nghiêm ngày nào của Nghĩa Trang Biên Hòa, bạn sẽ không khỏi ngậm ngùi theo nỗi lòng của Nguyễn Du:

Trải qua một cuộc bể dâu

Những điều trông thấy mà đau đớn lòng

Nghĩa trang bị tàn phá bởi thời gian không đáng kể bằng sự tàn phá có chủ tâm của con người. Khắp nơi là dấu vết của đập phá và lấn chiếm. Nhà cửa mọc lên sát khu vực nghĩa trang, xưởng gạch lấn chiếm vào bên trong trong rào. Những hố sâu không được lấp lại, những ụ đất không được san bằng, ống cống và trụ đèn bị đánh cắp. Những phần mộ bằng tấm đúc bị lấy đi hàng loạt. Không thể quy trách cho dân chúng và trẻ con về sự phá hoại quy mô này. Hãy nhìn những vết đập trên bia mộ để thấy sự ác tâm và thù hận của kẻ chiến thắng. Ngoài những nắm mộ được thân nhân chăm sóc, số còn lại ngấp trong rừng cỏ um tùm lặng im với chim rừng kêu áo nã.

Nghĩa Trang Biên Hòa không phải là nơi duy nhất bị tàn phá. Người cộng sản đã không triệt phá tất cả nghĩa trang tại các thành phố miền Nam, nếu trong tim họ có một chút tình dân tộc, một chút trắc ẩn về những người đã nằm xuống.

Gần đây nhất, ngày 15.12.2004, báo lao động trong nước đã viết: Hà Nội chưa quyết định thu hồi đất cũng không ban hành, nhưng tin lại loan trên đài phát thanh và truyền hình địa phương, làm cả Thành Phố Phan Thiết hỗn loạn vì lệnh dời mả cày mỏ, để lấy đất bán cho Việt kiều và tư bản nước ngoài xây khách sạn, khu du lịch.

Trước năm 1975, Nghĩa Trang Biên Hòa là một công trình quy mô mang tính chất lịch sử và nghệ thuật. Theo dự án, Nghĩa Trang Biên Hòa sẽ trở thành Nghĩa

Một câu hỏi lớn trong lòng người Việt tha hương. Người cộng sản đã loại bỏ các nghĩa trang chế độ cũ, kể cả nghĩa trang nổi tiếng và lâu đời như Nghĩa Trang Mạc Đĩnh Chi, nhưng tại sao Nghĩa Trang Biên Hòa là một ngoại lệ ? Phải chăng người cộng sản đã thức tỉnh sau bao năm bàn tay vấy máu ? Những kẻ từng phản bội dân tộc, tàn sát đồng bào, đầu tó cả cha mẹ, sát hại cả những đồng chí của mình, lại có thể xúc động trước những nấm mồ ?

Mười năm trước đây, khu vực Nghĩa Trang Biên Hòa đã được dự trù bán cho ngoại nhân, nhưng rồi dự án bất thành. Có người nói giới kinh doanh kinh nghiệm ít ai dám làm ăn trên phần đất của người chết, người khác cho rằng vùng đất này là giới hạn cuối cùng của thế lực vô hình mà người cộng sản không thể bước qua.

Cũng trong thời điểm đó, một số người có tâm huyết, bị thôi thúc bởi ý nghĩ nghĩa trang có thể bị phá hủy, đã cố thuyết phục chính quyền cộng sản xin trùng tu lại nghĩa trang, nhưng họ cho biết nghĩa trang sẽ được biến cải thành lò thiêu xác. Đến nay, điều đó vẫn chưa xảy ra.

Nghĩa trang vẫn còn đó, dù trong hoang tàn.

Ngày 13.6.2003, lần đầu tiên tại Hoa Thịnh Đốn, đã diễn ra cuộc gặp gỡ giữa một nhóm người Việt vùng Thủ Đô và phái đoàn liên ngành cộng sản Việt Nam do Thứ Trưởng Ngoại Giao Nguyễn đình Bin cầm đầu tại Tòa nhà Ngân Hàng Thế Giới do văn phòng Giám Đốc Điều Hành tổ chức theo yêu cầu của phái đoàn cộng sản. Ngoài những trình bày từ hai phía tình hình trong nước về kinh tế, ruộng đất, ngân hàng, công tác từ thiện bị làm khó dễ, kỳ thị người chế độ cũ cho đến những vấn đề hải ngoại như Cờ Vàng Việt Nam Cộng Hòa, kêu gọi đầu tư tiền bạc và chất xám, việc trùng tu Nghĩa Trang Biên Hòa được nhóm người Việt hải ngoại trực tiếp đặt vấn đề với ông Nguyễn đình Bin.

Tôi nghĩ vấn đề nghĩa trang, chỉ sửa chữa lại cho khang trang, không phải là xây dựng một tượng đài. Tôi cũng nhìn thấy khi mình quyết định làm thì mình sẽ làm được. Bằng có là mình quyết định giúp Hoa Kỳ tìm xác những người mất tích và khi kiếm được xác thì mình làm lễ rất là trang nghiêm để quý trọng người đã khuất. Mình làm được cho người Mỹ như vậy, nhưng mà mình lại đào xới mộ của những người đã chết rồi. Đối với tôi là một người ở ngoài, tôi nhìn thấy rất đau thương và không chấp nhận được. (Ông Phạm Đức Trung Kiên, Giám Đốc Vietnam Education Foundation).

Dachau, Auschwitz, lò thiêu xác kinh hoàng do Đức Quốc Xã thiết lập để tiêu diệt hàng triệu người Do Thái, ngày nay vẫn được chính phủ Áo bảo toàn như một chứng tích lịch sử của nhân loại. Người Pháp đã cho phép người Đức thiết lập nghĩa trang trên đất nước mình cho những người lính Đức đã chết trong cuộc xâm chiếm nước Pháp hồi Thế Chiến Thứ Hai. Vậy mà tại Việt Nam, người cộng sản sau khi chiếm được miền Nam, chưa thỏa mãn với những của cải cướp được, lại còn nhẫn tâm đẩy ra đường tất cả thương binh Việt Nam Cộng Hòa đang còn chữa trị trong các bệnh viện và đã trút hận thù lên cả những người đã nằm xuống. Nghĩa tử là nghĩa tận, chết coi như hết thù hận và xí xóa tất cả nợ nần mà người đó lúc còn sống đã gây ra. Nhưng cộng sản thì chết vẫn chưa hết, vẫn phải trả thù, trả nợ. (Mường Giang, Thanh Minh Trong Tiết Tháng Ba, Thời Đại, 14.04.05).

Giả sử chính phủ Việt Nam không có tiền và giả sử nhà nước cần 100.000 đô la để sửa sang Nghĩa Trang Quân Đội Biên Hòa cũ, chỉ cần hô lên một tiếng thì

Phái đoàn cộng sản ra về lắng nghe phần trình bày của nhóm người Việt Thủ Đô, nhưng không đi vào một hành động cụ thể nào, ngược lại, như thường lệ, họ lẩn tránh qua những vấn đề khác. Bây giờ đất nước đã thay đổi nhiều rồi. Không ai làm khó dễ người Việt hải ngoại về làm công tác từ thiện, chính quyền tạo mọi điều kiện dễ dàng cho người ngoài về kinh doanh. Duy trì Cờ Vàng là duy trì hận thù. Nhà nước không phân biệt người chế độ cũ. Những tiêu cực là do một vài cá nhân không quán triệt chủ trương của đảng và nhà nước.

Đặc biệt, Luật Sư Trần Văn Tạo, Chủ Tịch Liên Hiệp các tổ chức Hữu Nghị thành phố Hồ Chí Minh đánh vào mặt tình cảm hải ngoại nhưng lại không ăn nhập gì đến cốt lõi đang trao đổi:

Tôi cũng nghĩ trong lòng là không biết tại sao mà các anh ở ngoài giận dai vậy ? Các anh giận dai quá. Nếu các anh về những vùng của đất nước mình, có lẽ lòng các anh sẽ bớt giận đi.

Chuyện pháo kích trường học giết trẻ thơ, chuyện chôn sống hàng trăm người quanh Thành Phố Huế Tết Mậu Thân, chuyện đày ải hàng trăm ngàn người trong các trại tập trung, chuyện sát hại bao nhiêu nhân mạng vô tội trong chiến dịch cải cách ruộng đất người cộng sản đã gây nên, và gần đây nhất, là chuyện dâng đất dâng biển, được ông Tạo cho là chuyện giận hờn giữa hai anh em cần được chín bỏ làm mười. Họ lập lờ chuyện tình cảm vu vơ để lẩn tránh sự thật. Bất cứ nơi đâu, lịch sử của đảng cộng sản là lịch sử của tội ác. Dù chưa bị đưa ra trước tòa án quốc gia hay tòa án quốc tế, nhưng họ đã là những tội đồ của dân tộc và của nhân loại.

Đêm 7.3.2005, tại Sài Gòn, cựu Tướng Nguyễn Cao Kỳ đã trả lời cuộc phỏng vấn của Đài Á Châu Tự Do. Ông cho biết nhân chuyến về Việt Nam lần này ông sẽ đặt vấn đề tu bổ Nghĩa Trang Biên Hòa với chính quyền cộng sản.

RFA: Có thông tin cho rằng, các Nghĩa Trang Quân Đội chế độ cũ sẽ được chính phủ hiện tại cho dựng bảng, đặt tên lại, theo một danh xưng mới, thưa có phải như thế không ?

Ô. Nguyễn Cao Kỳ: Thật ra những chi tiết chúng tôi sẽ bàn bạc với nhau thôi, chuyện này chưa có gì rõ ràng đâu. Cái chắc chắn là đã có sự đồng ý, nhất là các địa phương đã nhận lệnh của trung ương để dọn dẹp các nghĩa trang cũ cho sạch sẽ. Có thể trong một vài tuần nữa, tôi cùng một số anh em sẽ tới nơi để thăm viếng và thấp nhang.

RFA: Việc trùng tu Nghĩa Trang Quân Đội Biên Hòa sẽ cần nhiều chi phí, vậy thân nhân những người đã khuất, nhất là người Việt ở hải ngoại sẽ có thể đóng góp theo hình thức nào ?

Ô. Nguyễn Cao Kỳ: Lúc đầu khi nói chuyện với mấy anh em trong chính quyền, tôi có đặt vấn đề trùng tu dọn dẹp, nếu có tốn phí thì chúng tôi sẵn sàng đóng góp...Nhưng hôm nay anh em trả lời là không cần thiết, chính phủ sẽ lo chuyện đó. Có thể nói rằng đó là một cử chỉ đẹp.

Hai điều ghi nhận trong cuộc phỏng vấn này. Cộng sản đã dùng miệng lưỡi 'anh em' của một viên chức cao cấp chế độ cũ nhưng cũng không thể đánh bóng cho sáng lên một chế độ u tối đã mất lòng dân và mất cả phương hướng đi tới. Trước đây, khi người Việt hải ngoại đề cập tới việc trùng tu nghĩa trang, họ nói họ không có ngân khoản, bây giờ lại sẵn sàng chi tiền. Hay chẳng họ sẽ bỏ tiền ra biến cải kiến trúc và đặt tên lại Nghĩa Trang Biên Hòa theo ý đồ của họ thành Nghĩa Trang Nhân Dân như tin tức trong nước vừa gởi ra ?

Với muôn vàn tội ác người cộng sản đã tạo ra khắp thế giới gần một thế kỷ nay, và sau sự sụp đổ của các chế độ cộng sản tại Liên Xô và Đông Âu, những người lãnh đạo các nước cộng sản còn lại, có nhận ra ngõ cụt của đường đi, có chút sám hối nào về những tội ác của họ đang được các viện bảo tàng thế giới thu thập hay các tượng đài Nạn Nhân Cộng Sản được xây dựng cho thế hệ hôm nay và mai sau làm bài học ?

Người cộng sản đã thống nhất lãnh thổ hai miền Nam Bắc, nhưng họ đã bỏ lỡ biết bao cơ hội để thống nhất dân tộc và xây dựng dân chủ. Hãy trở về tinh thần chống ngoại xâm của dân Việt. Một ngàn năm đô hộ giặc Tàu nhưng không bị đồng hóa, không bị mất đất mất biển, mà ngày nay mảnh đất này lại bị cắt da cắt thịt. Suốt quá trình lập quốc và kiến quốc, chưa có giai đoạn lịch sử nào tủi nhục và căm hận như hôm nay !

Không một quốc gia nào đi giúp không công một quốc gia khác, nếu không có những quyền lợi tiềm ẩn trong đó. Bài học bằng máu và nước mắt của dân tộc qua các thời kỳ lịch sử vẽ ra bức tranh ảm đạm về sự lệ thuộc các thế lực Tàu-Pháp-Nhật-Nga-Mỹ. Không chừng chúng ta lại trở thành nạn nhân một lần nữa. Trên quê hương này, mọi chủ thuyết đều nhất thời. Bạo chúa nào rồi cũng thành tro bụi. Chỉ có Dân Tộc trường tồn, như nhận định của Tiền Sĩ Lâm Lễ Trinh :

Cái thế của Dân Tộc vô địch và vô song. Không tin, không tạo và không sử dụng triệt để 'thế Dân Tộc' thì thất bại đương nhiên. Thất bại thê thảm. Tự do như một cánh chim. Vung cánh bay lên, rồi phải biết nơi nào đáp xuống và lúc nào quay về tổ cũ. Chủ thuyết, chế độ, quyền lực...tất cả đều phù du, mỏng manh và rút cuộc tan biến với thời gian. Chỉ có Dân Tộc mới trường tồn. Vĩnh cửu. Bất diệt.

Trong muôn vàn lừa đảo và dối trá, người cộng sản Việt Nam hôm nay có được một lần đối diện lương tâm và tình đồng bào mà giao lại công việc trùng tu Nghĩa Trang Biên Hòa cho những người hằng thiết tha với đất nước ? Và trong tâm tư của họ, có dấy lên được tình tự dân tộc để chấp nhận Nghĩa Trang Biên Hòa được tiếp tục công trình lịch sử và nghệ thuật dang dở ba mươi năm nay: Công trình điêu khắc trên Vành Khăn Tang ghi lại những chiến thắng huy hoàng của dân tộc Việt Nam ? Nghĩa Trang Biên Hòa sẽ biến thành Nghĩa Trang Quốc Gia, chôn cất những người đã nằm xuống trong cuộc chiến tranh vừa qua, bất luận họ đã ở chiến tuyến nào khi còn sống.

Phải chăng đó là giấc mơ của những người cựu Quân Nhân Việt Nam Cộng Hòa hay những người cựu chiến binh cộng sản, những người đã xả thân vì cuộc chiến, sẽ cùng nhau biến giấc mơ ấy thành sự thật. Có lẽ không có cơ hội nào tốt hơn cho mọi người Việt Nam, trên quê hương hay đang lưu thân viễn xứ, dù đã muộn màng, để thiết lập một đất nước độc lập, thống nhất lãnh thổ và thống nhất lòng người.

Nghĩa Trang Biên Hòa
Ba mươi năm hoang phế
Niềm đau của dân tộc
Vấn đề của lương tâm

Hoa Thịnh Đồn, 23.04.2005